

ויאמר להם פרו ורבו וגו'. רבי אבא פתח ואמר, (משלי י) ברכת ה' היא תעשיר ולא יוסף עצב עמה. ברכת ה' - זו השכינה, שהיא ממנה על ברכות העולם, וממנה יוצאות ברכות לכל.

בא ראה מה פתוב בהתחלה, ויאמר ה' לנח בא אתה וכל ביתך אל התבה וגו'. כמו שנתבאר, שבעל הבית נתן לו רשות להכנס. אחר כך האשה אמרה לו לצאת. בהתחלה נכנס ברושות בעלה, ובסוף יצא ברושות האשה. מכאן למדנו שבעל הבית יכניס, והאשה תוציא. זהו שכתוב וידבר אלהים אל נח לאמר צא מן התבה. שרושות היתה בנידה להוציא את האורח, ולא להכניסו.

בין שיצא, נתן לה מתנות, משום שהיא בבית ובהבית בנידה. ואותם המתנות שנתן לה, כדי להרבות אהבה אל בעלה. מכאן למדנו דרך ארץ לאורח [לחם ביד בעלה, כשיצא נתן מתנות לאשתו, ולא בנידה, ולכן, בין שנתן לו מתנות]. ועל זה, לאחר שנתן לה מתנות להרבות לה אהבה עם בעלה.

ג"א בין שיצא, נתן מתנות ואוירות ביד בעלה למה לאשתו ולשמש עמה ולהרבות לה אהבה עם בעלה. ורו שכתוב וקח מכל וגו' ועל עלת במזבח. אלו מתנות שנתן ביד של בעלה כדי להרבות לה אהבה בעולם. ומכאן למדנו דרך ארץ לאורח שנתן מתנות ביד של בעלה לאשתו ולא בנידה. ועל זה ועל עלת במזבח, קרבו לוקר, להרבות אהבה עם בעלה ביד אותו ברוך אותו, שכתוב ויקרבו אלהים את נח ואת בניו ויאמר להם פרו ורבו וגו'. ולכן פתוב (משלי י) ברכת ה' היא

תעשיר. ודאי כמו שנתבאר. ורא יוסף עצב עמה - סוד הפתוב בעצבון תאכלנה. עצבון - עצבות ורגז בלי הארת פנים. כשנחשכת הלבנה (מלכות)

פתח ואמר, (משלי י) ברכת יי היא תעשיר ולא יוסף עצב עמה. ברכת יי דא שכונתא דאיהי אתפקדא על ברכאן דעלמא, ומנה נפקי ברכאן לכלא.

הא חזי, מה כתיב בקדמיתא ויאמר יי לנח בא אתה וכל ביתך אל התבה וגו'. כמה דאתמר דמאריה דביתא יהב ליה רשו למיעאל. לבתר אתתא אמרה ליה לנפקא. בקדמיתא עאל ברשותא דבעלה, לסוף נפק ברשו דאתתא. מפאן אוליפנא מאריה (דף עא ע"א) דביתא יעיל ואתתא תפיק, הדא הוא דכתיב וידבר אלהים אל נח לאמר צא מן התבה. דרשו הוה בידהא לאפקא ליה לאושפיזא ולא לאעלא ליה.

בין דנפק יהב מתנן לה, בגין דאיהי בביתא וביתא בידהא. ואנון מתנן דיהב לה בגין לאסגאה לה רחימותא בבעלה. מפאן אוליפנא אורח ארעא לאושפיזא. (למיהב בידא דבעלה כד נפיק ויהב מתנן לאתתיה ולא בנידה ובגין כך בין דיהב ליה מתנן) ועל דא לבתר דיהב לה מתנן לאסגאה לה רחימותא בבעלה.

(ג"א בין דנפק ויהב מתנן ונכונן בידא דבעלה למיהב לאתתיה ולמחרי בה ולאסגאה לה רחימותא בבעלה, הדא הוא דכתיב וקח מכל וגו' ועל עולות במזבח, אליו מתנן דיהב בידא לאסגאה לה רחימותא בעלמא, ומכאן אוליפנא אורח ארעא לאושפיזא דיהב מתנן בידא דבעלה לאתתיה ולא בידהא, ועל דא ועל עולות במזבח, קורבנא לדבורא לאסגאה רחימותא בבעלה ברכא ליה) ברכא ליה, דכתיב ויקרבו אלהים את נח ואת בניו ויאמר להם פרו ורבו וגו'. ובגין כך פתיב, (משלי י) ברכת יי היא תעשיר. ודאי כמה דאתמר.

ורא יוסף עצב עמה. רזא דכתיב בעצבון תאכלנה. עצבון עציבו ורוגזא בלא נהירו דאנפין. כד אתחשוף סיהרא וברכאן לא משתפחי. בעצבון סטרא דרוחא אחרא